

Näytös josta puuttui vain yleisö:

TURUN MITTAVAT ILMAILUPÄIVÄT

Juhlinnan varsinainen keskipiste oli Turun uusi lentoasema, jota juhlapuhujat kiittelivät kauniiksi mutta jota tuttava arkkitehti piti kaikkena muuna kuin kauniina. Noin 15 milj. mk maksanut rakennus on ollut käytössä jo viime joulukuun alusta. Muutos vanhoihin parakkitiloihin verrattuna on huija, sillä esim. yleisön käytössä olevat tilat ovat uuden talon myötä lähes viisinkertaistuneet.

● Loppujen lopuksi lähes ihanteelliseksi käänntynyt sää, hyvin onnistuneet järjestelyt, varsin mittava ja korkeatasoinen ohjelma – mutta vain kolmisen tuhatta maksanutta katsojaa.

Siinä lauantain tunnelmat Turun ilmailupäiviltä, joiden yhteydessä myös vihittiin 750-vuotiaan kaupungin uusi lentoasemarakennus. Onneksi yleisömenestys sunnuntaina parani sen verran, ettei järjestäjä Turun Lentokerho jäänyt tappiolle. Silti virtaa vielä paljon vettä Aurajoessa ennen kuin kerho uudelleen on halukas lähtemään näin suureen yritykseen.

TEKSTI JA KUVAT:
JYRI RAIVIO

Antero Mero, lennonjohtaja Suomen Turun lentoasemalta, nojasi uuden asemarakennuksen toistaiseksi tyhjän lähestymislennonjohtohuoneen seinään ja piti briefingiä näyttösesiintyjille. Minuuttiohjelma oli tehty ja kaikille jaettu, paljon muuta briefaamista ei ollut kuin sää.

Se oli ollut kaunis ja läm-

min edellisen viikon ja se oli kaunis ja lämmin myös sinä aamuna, lauantaina 26.5. Kolmen tunnin kuluttua eli klo 14 oli määrä alkaa Turun Lentokerhon puolentoista vuoden uurastuksen kohokohta, maan tämän suven ehkä mittavin lentonäytös.

Meron kertoessa sääbriefaustaan etelästä, vielä kylmän meren suunnalta alkoi vyöryä matalaa stratus-pilvettä. Yleisöennätykset jouduttiin lopettamaan, yksi lentäjistä kertoi Luonnonmaan jo olevan täysin lähes puiden latvoissa roikkuvan pilvikaton peitossa. Siitä ei ennuste tienänyt mitään mutta se oli tuttu kevätkesäinen ilmiö rannikon tuntumassa olevalle kentällä. Nyt se ilmiö uhkasi pilata koko huolella valmistetut juh-

lat.

Vaan sitten tuli iltapäivä ja kuin käskystä pilvet alkoivat rakoilla ja väistyä. Kello 14 sää oli jo hyvin lentokelpoinen jopa ilmavoimien raskaiden sotakoneiden korkealle nouseville pystyliikkeille. Kun kelit iltapäivän mittaan ja seuraavana päivänä vielä jatkuvasti parantuivat Turun lentoaseman vihkiäiset, suuri lentonäytös ja ilmailupäivät olivat sään puolesta menestys.

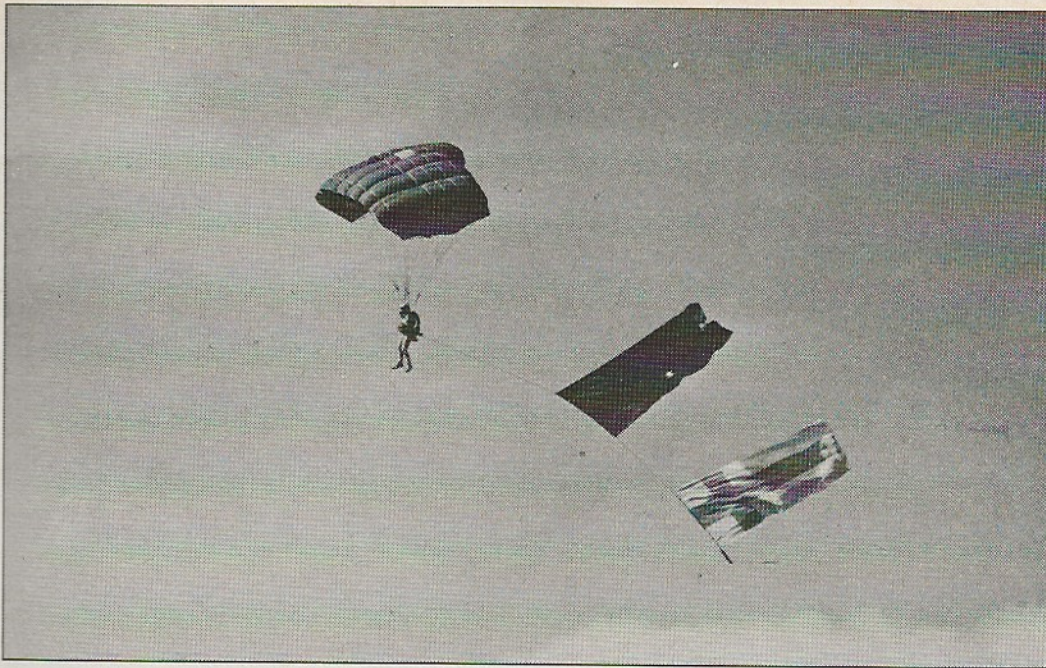
Menestys ne olivat myös ohjelmansa ja järjestelyjen puolesta. Puolitoistavuotisen urakkansa aikana Turun Lentokerho oli saanut kasattua todella täysipainoisen näyttöohjelman, jonka paljon mainostettuina kohokohtina tietysti olivat vieraat itänaapurista.

Sään ollessa hieno ja oh-

jelman hyvä Turun ilmailupäiviltä jäi näin ollen puuttumaan oikeastaan vain yksi yleisö. Ilmailupäivät jakoivat kiinnostaa vain noin 10.000 maksanutta katselijaa.

Sillä yleisömäärällä Turun Lentokerho pääsi omilleen ja vähän plussankin puolelle, mutta silti kerhon puheenjohtajaa Matti Elonheimoa väen vähäisyys jäi kismittämään: "Me valmistelimme tätä juttua pitkään ja huolella ja itse tapahtumassa teki talkootöitä parisataa kerholaista. Mittavaan työmäärään nähden tulos jäi heikoksi".

Elonheimo lohdutti itseään kuitenkin sillä tosiasialla, ettei tällaisen suurtaapahtuman hyöty kerholle tai ilmailuharrastukselle suinkaan jää mahdolliseen rahalliseen tuottoon.

– Hyvät herrat, onko kysyttävää. Näytöksen johtaja Antero Mero lauantaiaamun briefingissä.

Turku oli ilmailupäivensä aikana todellinen ilmailujoiden kohtauspaikka. Yksi varta vasten tulleista oli Finnairin Convair-kapteeni Aimo Ahjolinna, jonka nuorimmaisella oli jollei nyt eturivin niin ainakin ylärivin paikka.

Todellisessa ystävyys hengessä ja tiukan minuuttiohjelman puitteissa sujui neuvostoliittolaisten vierailu Turkuun. Henkeä symbolisoi myös lipuin koristeltu laskuvarjoesitys nimeltä ystävyys tervehdys.

melko tarkoin heijasteli pääjohtaja K.J. Temmeksen ilmailuhalituksen vuosipäivän vastaanotolla maaliskuun alussa esittämiä näkökohtia.

Niinpä ministeri Saartokin oli huolissaan Atlantin lentoliikenteessä alkaneen ns. vapaan kilpailun seurausvaikutuksista, suurten ja mahtavien harrastamasta polkumyynnistä pienten syömiseksi pois markkinoilta. Saarto ennakoiki, ettei amerikkalaisen täysin vapaan kilpailun soveltaminen kaavamaisesti ja täysmittaisesti kansainvälisessä liikenteessä onnistu. Sen sijaan päädytään ministerin mukaan kompromissiin, joka sisältää nykyistä enemmän vapaata kilpailua ja hinnanmuodostusta mutta joka toisaalta ottaa huomioon myös paikalliset olosuhteet ja intressit.

Ajankohtaisen mutta maantieteellisesti verrattain kaukaisen Pohjois-Atlantin lisäksi ministeri Saaron puheessa, jonka hallitusneuvos Törnblom sujuvasti arvovaltaiselle kuulijakunnalle välitti, kiinnitettiin huomiota myös meitä läheisempiin ilmailun ilmiöihin. Niinpä ministeri totesi ilmailun viimevuotiset ilahduttavat kehitysluvut, joiden pieneksi takaiskuksi hänkin huomioi yleisilmailun jatkuvan alamään. Lisäksi hän toi esille Suomen ja Ruotsin väliset erikoishinnat ja kalottilento liikenteen.

Toinen vihkiäistilaisuuden varsinainen puhuja oli pääjohtaja Temmes, jonka kakkoslentoasema Turku nyt on sekä tilojensa puolesta (kiistatta) että matkustajamäärissä mitattuna (niukasti ennen Oulua). Temmes korosti niin Turun parannus- kuin Tamperre-Pirkkalan rakennustöidenkin merkitystä pyrkimyksille helpottaa painetta Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Hän ei unohtanut myöskään vihkiäisille juhlanan ilmailuliset puitteet järjestänyttä Turun Lentokerhoa vaan kiitti kerhon voimakasta panosta Turun seudun ilmailun kehittämisessä.

Julkisen sanan, ennen muuta asiassa todella kiitettävästi mukana olleen paikallisen Turun Sanomien välityksellä varsinaissuomalaiset, nekin kymmenen tuhannet, jotka omaksi vahingokseen jäivät tulematta kentälle, saivat todellisen tehoannoksen positivistisista ilmailupropagandaa. Ilman ilmailupäiviä se olisi jäänyt tulematta.

Silti Elonheimo ei usko, että moiseen suuryritykseen hänen kerhossaan lähdetään uudelleen pitkiin aikoihin: ”Taloudellinen tulos jäi niin vaatimattomaksi, että pystyisimme samaan Oripäässä pienellä näytöksellä, jossa sekä riskit että tarvittava työmäärä ovat murto-osa siitä, mihin nyt jouduttiin menemään” sanoo Elonheimo, joka ei lauan-

tain ja toisen näytöspäivän sunnuntain välisenä yönä juuri unta silmiinsä saanut. Lauantain yleisömäärä oli vain vaihteiset 3.000 henkeä. Jos sunnuntaina olisi jääty samaan vitsit olisivat olleet todella vähissä.

Ohjelma oli kotimaista huippuluokkaa, järjestelyt saivat laajalti kiitosta, mainonta oli näkyvää ja lehdet kirjoittivat. Miksi turkulaiset sitten eivät tulleet?

Siksi, että kaunis viikonloppu veti ihmiset kesämoikeilleen, uskoo Elonheimo. Eikä mökeiltä hevini lähdetä, ei edes tällaista ilmasirkusta katsomaan.

Arvokas juhlahetki

Turun ilmailupäivillä oli monet kasvot. Ehkä arvokaim-

man niistä muodosti se lauantain puolitoistatuntinen, jonka aikana juhlallisesti vihittiin jo viime vuoden lopulla käyttöön otettu uusi lentoasemarakennus. Siitä tilaisuudesta ei puuttunut yhtään ns. arvokkaan kansalaisjuhlan piirteistä, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta.

Se poikkeus oli vihkiäisjuhlan pääpuhujaa, liikenneministeri Veikko Saarto. Hallitusneuvottelut pitivät hänet pääkaupungissa, joten hänen puheensa luki ns. stand-in, Saaron johtama ministeriön hallitusneuvos Kaj Törnblom.

Törnblom välitti juhlayleisölle ministeri Saaron voimakkaasti lentoliikenteen kansainvälisiin kysymyksiin keskittyneen puheen, joka

Turun Ilmailu- päivät

Mittava näytös

Vakuuttavaa näyttöä Turun Lentokerhon voimakkaasta panoksesta saivat niin vihki-äistilaisuuden kutsuvieraat kuin harvalukuinen maksava yleisökin koko iltapäivän kestäneessä ilmasirkuksessa. Muutamia sen kohokohtia:

Seppo Saarion ja Raimo Turusen esitys on ehkä useimmille tämän lehden lukijoille tuttu. Itse en kumma kyllä ole nähnyt sitä kokonaisuudessaan pitkään aikaan, joten vaikutelma oli entistäkin positiivisempi. Seppo ja Rami ovat ilmeisesti kuluttaneet pitkät talvikuukaudet piirrel- len plastillisia kuvioita pape- rille tai väänneen käsiään ranteiden nyrjähtämiseen saakka. Tuloksena on joka ta- pauksessa koreografia joka tuo esiin sekä herrojen että Pittsin parhaat puolet, ennen muuta (koneen) tavattoman

ketteryden.

Parivaljakon tuhannet ihai- lijat jäivätkin odottamaan ensi kautta sekä iloisen että jännity- tyneen odotuksen vallassa. Iloisen siksi, että Sepon Christen Eagle valmistune- e lentokuntoon vielä tänä kesä- nä ja mahdollisuuksien rajois- sa on näin ensi näytöskaudella trio kaksi Pittsiä ja Eagle.

Jännitystä taas herättää se, että Rami Turusen koneen moottorista alkavat tunnint uh- kaavasti ehtyä. Uusi moottori taas on kovin, kovin kallis kenelle tahansa palkanansai- sijalle saati sitten nuorelle

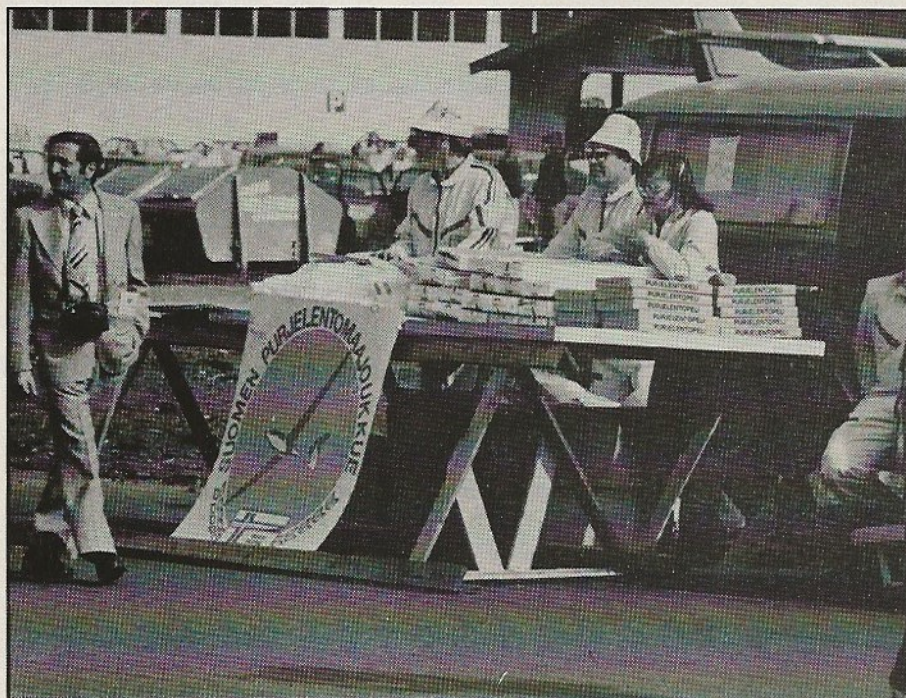
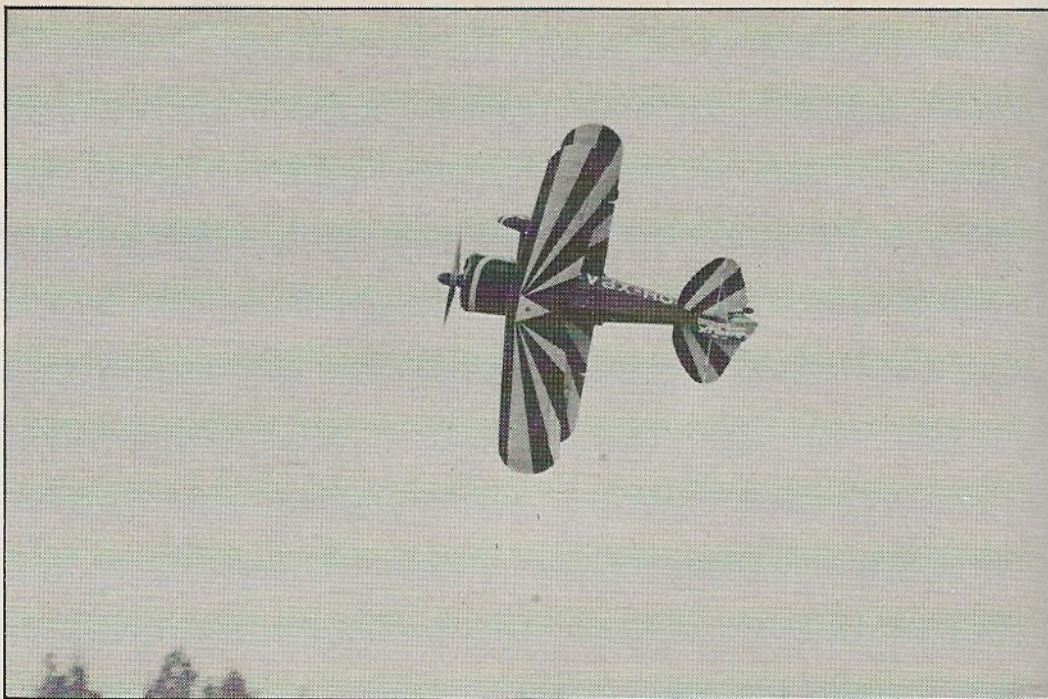
miehelle, jonka lentokoneensa lisäksi tai jopa ennenkin sitä on ylläpidettävä myös pienet kaksoiset. Lentonäytöksissä lentämällä uutta moottoria ei köyhässä Suomessa ansaita, joten tässä olisi nyt sponsorin paikka...

Ilmavoimat oli tullut Tur- kuun lauantapäiväksi lähes koko arsenaalillaan, josta kaksi nousi ylitse muiden. Majuri Esko Halosen ve- tämä Foug-osasto, Porista esitti erittäin kaunista osasto- taitolentoa, jonka suurimmat ansiot olivat tavaton täsmälli- suys ja ohjelman osaava

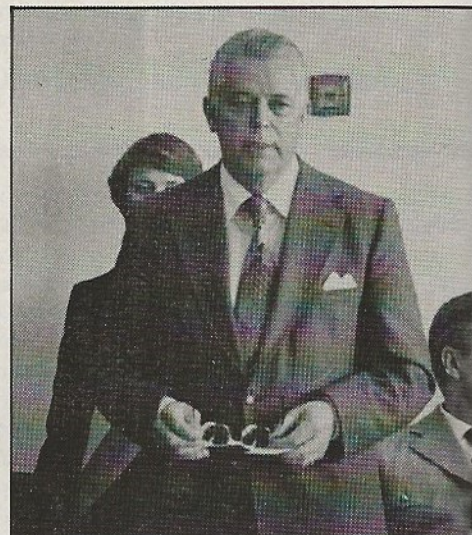
Suomalaista näytöslentämistä parhaimmillaan eli Seppo Saario ja Pitts. Sepon ja Viktor Smolinin esitykset toivat taivaalle melkein pä maaottelutunnelmaa.

suunnittelu. Foug on kaunis mutta heikkotehoinen kone, jonka esitystä ei passaa raken- nella kovan metelin eikä rä- mäkän räimimisen vaan laajo- jen kauniiden kaarien ja täs- mällisten muodon muutosten varaan. Juuri sellaisten, joi- hir porilaistenkin esitys perustui.

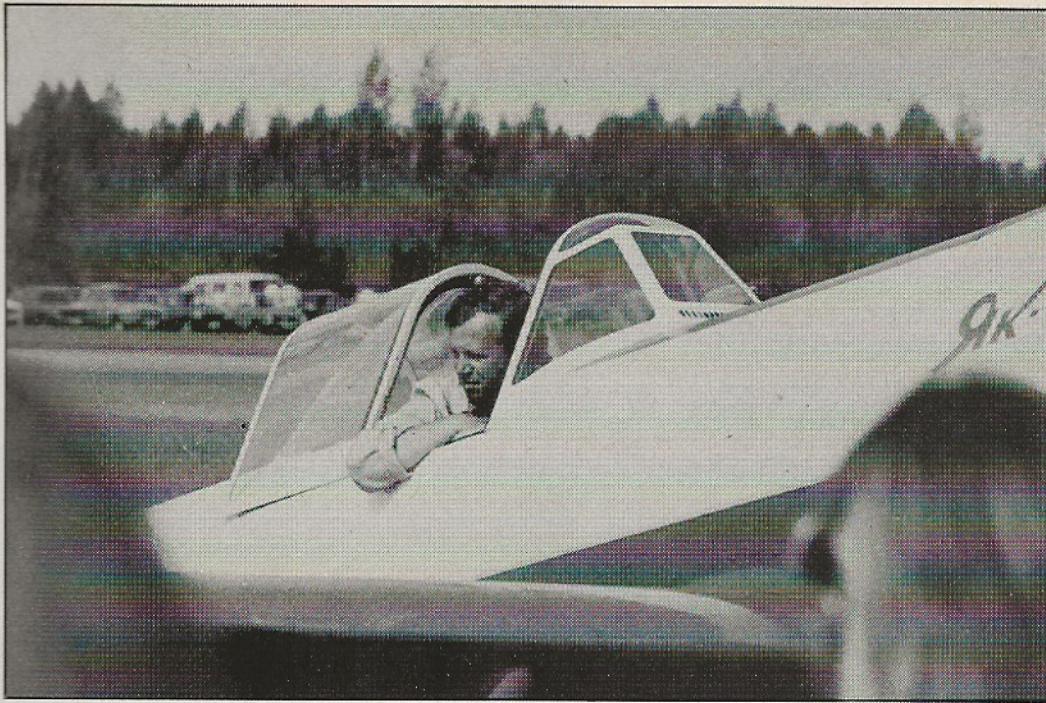
Toinen vaikuttava ilma- voimien esiintyjä oli ins.kapt. Jyrki Laukkanen Vinkalla.

Missä ilmailujuhlat, siellä Suo- men purjelentomaajoukkueen myyntipiste. Niin Turussakin, jossa joukkueen hyväksi myytiin lennok- keja ja pelejä.

Lentoaseman vihki virallisesti maaherra Paavo Aitio ja sopivam- paa vihkiäjä olisi ollut vaikeaa löy- tää. Aitio oli näet liikenneministeri silloin kun Turunkin uuden lentoa- seman synnyttäneestä rakennusoh- jelmasta päätettiin. Maaherran li- säksi kuvassa mukana ovat arvok- kaan kansalaisjuhlan muut tärkeät elementit. Herra oikealla kuuluu vaskimusiikkia esittäneeseen palo- kunnan torvisoittokuntaan, maa- herran vasemmalla puolella pilkot- ta airut.

Viktor Smolin seurasi suurimman osan muusta näyttösohjelma-
Jakissaan istuen. Jälkeenpäin hän
kiitteli Saarion lisäksi mm. ilma-
voimien FM-osaston täsmällisyyttä.

Samat sanat kuin edellä päte-
vät tähänkin. Jos haluat ai-
kaansaada näyttävän taitolen-
toesityksen sinun on visusti
otettava huomioon koneesi an-
tamattamat mahdollisuudet ja aset-
tamattamat rajoitukset. Juuri näistä
lähtökohdista Vinkan parhaiten
tunteva Jyrki on rakentanut ja
hienoksi hionut hämmästyttävän
näyttävän tempulennon.

Mannaa etenkin isänmaallisille
turkulaisille oli tietysti myös
Matti Elonheimon näyttävä
Klemm-esitys, suomalaisten
lennonäytösten taattua vakio-
tavaraa kaulaliinoineen ja lapa-
seisten tehtyine laskuineen
sekin.

Sokerina pohjalla oli sitten
vieraillevien neuvostoliittolaisten
osuus, kaksi taitolento- ja
kolme laskuvarjohyppyesitystä.
Neuvostoliitto on suuri ilmailu-
maa, jonka ilmailusta innostunut
kansan odottaa ja saakin katso-
tavakseen paljonkin suuria
näytöksiä, joten rutiinia on. Se
näkyi ennen

muuta laskuvarjoesityksistä,
jotka oli huolella suunniteltu
nimen omaan näytöksiä sil-
mällä pitäen lippuineen, rek-
kitankoineen ja räiskähtelevi-
ne raketteineen.

Ljubov Nemkova ja Viktor
Smolin sitä vastoin olivat sel-
västikin enemmän kilpailu-
kuin näyttölentäjiä. Sen huo-
masi erityisen selvästi Ljubov-
in esityksestä, joka tapahtui
koko ajan melko korkealla tai-
tolentokisojen "laatikossa" eli
ilmatilassa, jonka sivut ovat
kilometrin mittaiset ja pohja
1.500 ft ja katto 3.500 ft
korkeudessa. Siinä laatikossa

Ljubov kuitenkin käänsi isoa
Jak-50:tään todella näyttävästi.
Etenkin pystyliikkeet olivat
uljaita. Iso kone nousi suoraan
kohti sinitaivasta kuin putkea
pitkin, teki kauniin pysty-
käännöksen ja tuli takaisin
pystysuoraan kohti maata tar-
kalleen samaa putkea pitkin
kuin oli ylöskin mennyt. Ul-
kopuolisista Nemkova vain teki
hyvin vähän.

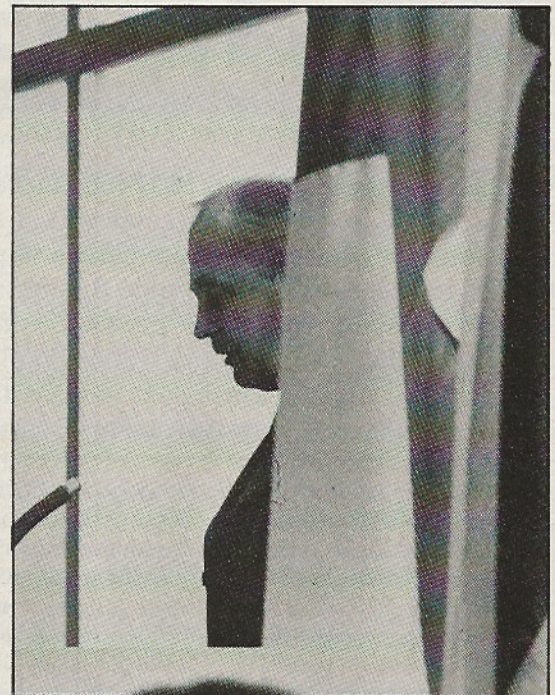
Viktor Smolinissa oli jo
enemmän rämäkkää näyttö-
lentäjää, sillä hän tempaisi Ja-
kinsa heti startista reippaaseen
vaakakierreympyrään. Hän
teki myös maineikkaan lom-
cevakin, koneen käsittämät-
tömältä näyttävän sysäämisen
nokkansa ympäri vähintään-
kin häkellyttävään lentotilaan.
"9-10" arvosteli niska ke-
nossa Suomen ainoa koulun
käynyt taitolentotuomari
Pekka Saario.

Tätä kaikkea ja montaa
muutakin korkeatasoista len-
toesitystä piisasi lähes neljän
tunnin ajaksi, eikä ilmasirkus
sinä aikana kertaakaan sortu-
nut hyvinkin ohjelman tuhoa-
viin pitkiin katkoihin.

Eikä kaikki tämä ja edusta-
vaa maanäyttely myös jaksan-
nut kiinnostaa sinä ensimmäi-
senä päivänä enempää kuin
noin kolmea tuhatta maksan-
nutta katselijaa, joka selvänä
miinuksena 750-vuotista ole-
massaoloon juhlivalle Turul-
le ja sen asujamistolle merkit-
tävään.

Pääjohtaja K.J. Temmes toivot-
taa kutsuvieraita tervetulleiksi re-
viirinsä toiseksi suurimman ja ko-
heimman lentoasemarakennuksen
vihkiäistilaisuuteen.

Lentoasemarakennuksen vihki-
äisiin tuotiin useita eri instanssien
tervehdyksiä. Tässä omaansa esi-
tää Suomen lipun varjossa raken-
nuksen tärkeimmän käyttäjän Fin-
nairin pääjohtaja ministeri
Gunnar Korhonen.